

Forskrift om opptak til høyere utdanning

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31. januar 2007 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-6, § 3-7 og § 4-9, jf. delegeringsvedtak 7. oktober 2005 nr. 1107. Endret ved forskrifter 18. oktober 2007, 18. november 2008, 24. april 2009, 23. november 2009, 11. juni 2010, 30. november 2010, 28. november 2011, 31. januar 2013, 21. januar 2014, 19. desember 2014, 26. januar 2015, 12. mai 2015 og 22. januar 2016.

Kapittel 1. Virkeområde

§ 1-1. Virkeområde

- (1) Forskriften gjelder for opptak til grunnutdanninger ved institusjoner under lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. Forskriftens kapittel 6 om politiattest gjelder for opptak til høyere utdanning, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-9.
- (2) Med grunnutdanning menes utdanninger som normalt bygger på videregående opplæring og som ikke bygger på eller har annen høyere utdanning som del av opptakskrav.
- (3) Det er normalt krav om generell studiekompetanse for opptak til all grunnutdanning der det ikke er fastsatt unntak, jf. kapittel 3 i denne forskriften. I tillegg til kravet om generell studiekompetanse har departementet fastsatt spesielle opptakskrav for enkelte utdanninger, jf. kapittel 4.
- (4) Forskriften, med unntak av kapittel 6 om politiattest og kapittel 10 om falske vitnemål, falske dokumenter og dokumenter utstedt fra falske institusjoner, gjelder ikke ved innpassing etter første studieår i flerårige profesjonsutdanninger, for opptak til utdanning som bygger på grunnutdanning, «profesjonsdelen» av utdanning og etter- og videreutdanning. For slike utdanninger har institusjonene fullmakt til selv å fastsette opptakskrav og rangeringsregler dersom departementet ikke har fastsatt slike i annen forskrift eller rammeplan.
- (5) Departementet kan unnta enkeltstudier fra reglene i denne forskriften.
- (6) Forskriften gjelder også, med visse unntak, jf. forskriftens § 8-1, for klager over enkeltvedtak i den nasjonale opptaksmodellen (NOM) for grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler som organiseres av Samordna opptak (SO).

Kapittel 2. Generell studiekompetanse

§ 2-1. Generell studiekompetanse – Kunnskapsløftet

- (1) Det generelle grunnlaget for opptak til universiteter og høyskoler (generell studiekompetanse) skal normalt være:

Vitnemål om bestått norsk treårig videregående opplæring som gir studie- eller yrkeskompetanse,

eller

fylt 23 år i løpet av opptaksåret og kan dokumentere minimum fem års fulltids arbeidserfaring og/eller utdanning (23/5-søkere). Omsorgsarbeid og militær førstegangstjeneste eller siviltjeneste kan også regnes som arbeidserfaring. Som utdanning gjelder bestått årstrinn i videregående opplæring, godkjent årskurs fra folkehøyskole, og/eller eksamen fra studium av minst ett års varighet.

For begge alternativene over kreves følgende fag fra videregående opplæring som må være dekket innenfor, eller tatt i tillegg til kravene over:

- norsk 393 timer
- engelsk 140 timer
- matematikk 224 timer
- naturfag 140 timer
- samfunnsfag 84 timer
- historie 140 timer

Fagene er oppgitt med samlet omfang i timer (60 minutters enheter). Fagene må være bestått med karakteren 2 eller bedre.

(2) For søkere som har bestått norsk 309 timer og samisk/finsk 309 timer og historie 113 timer, gjelder ikke kravet om norsk 393 timer og kravet om historie 140 timer.

(3) Opptaksorganet har plikt til å vurdere om annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdig. Departementet kan gi nærmere regler.

(4) Søkere med generell studiekompetanse på grunnlag av videregående opplæring eller tidligere ordninger før Kunnskapsløftet, skal fortsatt ha generell studiekompetanse, jf. overgangsbestemmelsen i § 9-1.

§ 2-2. Utenlandsk utdanning

(1) Søkere med 3-årig videregående utdanning fra de andre nordiske landene er kvalifisert for opptak uten tilleggskrav i norsk når den videregående utdanningen gir generelt opptaksgrunnlag til universiteter og høyskoler i de respektive landene.

(2) Søkere som har utenlandsk utdanning fra land utenfor Norden, må dokumentere bestått utdanning på nivå med norsk 3-årig videregående opplæring som gir generell studiekompetanse, jf. sjette ledd, og i tillegg dokumentere kunnskaper i norsk med én av følgende prøver:

1. Bestått norsk med 393 timer fra videregående opplæring.
2. Bestått eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene.
3. Bestått eksamen fra 1-årig høyskolestudium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter.
4. Skriftlig test i norsk, høyere nivå, ("Bergenstesten") med minimum 450 poeng eller "bestått" etter ny vurderingsordning f.o.m. høsten 2009.
5. Avsluttende prøve i norsk (norskprøven) med ferdigheter på minimum nivå B2 i alle delferdigheter, jf. lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere, (introduksjonsloven) §19 andre ledd.

(3) Universitetet eller høyskolen kan godta annen dokumentasjon av norskkunnskaper. Søkere som for eksempel vil dokumentere norskkunnskaper med norsk eller et annet nordisk språk som morsmål, må normalt dokumentere at de har hatt opplæring i morsmålet på minst norsk/nordisk grunnskolenivå.

(4) Søkere som har utdanning fra International Baccalaureate (IB), og som enten har tatt norsk A eller norsk B på minst lavere nivå ("standard level"), eller som oppfyller kravene i tredje ledd, fyller kravene til generell studiekompetanse dersom de i tillegg oppfyller ett av følgende krav:

1. oppnådd diplom fra International Baccalaureate (IB)
2. oppnådd IB-Certificate med mer enn 20 poeng og bestått i tre fag på lavere nivå («standard level») og tre fag på høyere nivå ("higher level"), eller bestått to fag på lavere nivå («standard level») og fire fag på høyere nivå ("higher level"). Slike søkere kan ikke ha lavere karakter enn 3. Theory of Knowledge, Creativity, Action and Service og Extended Essay må også være bestått.

(5) Kravene til norskkunnskaper gjelder ikke for søkere som skal tas opp til fremmedspråklige utdanningsprogram, og studenter som deltar i internasjonale utvekslingsprogram.

(6) GSU-listen er bindende ved opptak til høyere utdanning.

§ 2-3. Opptak på grunnlag av fullført høyere utdanning

(1) Søkere som er tatt opp til høyere utdanning på grunnlag av regler om unntak fra kravet om generell studiekompetanse, jf. kapittel 3, og som har bestått en slik utdanning på minst ett år (60 studiepoeng eller 2 studier, hvert på 30 studiepoeng), får generell studiekompetanse under forutsetning av dokumenterte norskkunnskaper.

(2) Dersom den høyere utdanningen ikke har hatt norsk eller annet nordisk språk som undervisningsspråk, må kravet om norsk oppfylles, jf. § 2-1. Søkere med utdanning fra land utenom Norden, som er tatt opp med grunnlag i § 2-2 femte ledd, må dokumentere norskkunnskaper etter bestemmelsene i § 2-2.

§ 2-4. Opptak på grunnlag av fullført fagskoleutdanning

Søkere som har fullført 2-årig fagskoleutdanning godkjent etter lov 20. juni 2003 nr 56 om fagskoleutdanning, får generell studiekompetanse under forutsetning av at de også oppfyller kravet om norsk, jf. § 2-1.

Kapittel 3. Unntak fra krav om generell studiekompetanse

§ 3-1. Realkompetanse

(1) Søkere som er 25 år eller eldre i opptaksåret og som ikke har generell studiekompetanse, har krav på å få vurdert om de er kvalifiserte for et bestemt studium på grunnlag av realkompetanse. Denne bestemmelsen gjelder ikke for søkere som er kvalifisert for opptak til dette bestemte studiet etter andre bestemmelser, jf. §§ 3-3 til 3-9.

(2) Realkompetanse er kunnskaper søkeren har fått gjennom yrkespraksis, ubetalt arbeid, organisasjonsarbeid, utdanning eller på annen måte.

(3) Utdanningsinstitusjonen må vurdere kvalifikasjonene i forhold til det faget som søkeren ønsker å studere, og finne fram til egnete og hensiktsmessige framgangsmåter for slike vurderinger. Søkeren må ha nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre det aktuelle studiet uten å ha generell studiekompetanse.

§ 3-2. Dispensasjon

(1) Institusjonene kan i særskilte tilfeller gjøre unntak fra kravet om generell studiekompetanse for søkere som ikke fyller mer enn 24 år i opptaksåret. Vilkåret for slik dispensasjon er at søkeren kan dokumentere at det ikke har vært mulig, på grunn av varig sykdom, funksjonshemming eller lignende, å tilfredsstille enkelte av de kravene som normalt blir stilt for å bli tilkjent generell studiekompetanse.

(2) Utdanningsinstitusjonen må vurdere kvalifikasjonene i forhold til det faget som søkeren ønsker å studere, og finne fram til egnete og hensiktsmessige framgangsmåter for slike vurderinger. Søkeren må ha nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre det aktuelle studiet uten å ha generell studiekompetanse.

§ 3-3. Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning

Institusjoner kan ta opp søkere som ikke oppfyller kravene til generell studiekompetanse til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning, jf. § 2-1 første ledd, og § 4-4 fjerde strekpunkt. Det forutsettes at søkerne har relevant fagbrev eller svennebrev.

§ 3-4. Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til enkelte arkitektur og tekniske fag

Det gjøres unntak fra kravet om generell studiekompetanse for følgende studier:

- *Integrert masterstudium i teknologiske fag, 3-årig ingeniørutdanning og maritime fag*
Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder for søkere som har bestått 1-årig forkurs for 3-årig ingeniørutdanning og integrert masterstudium i teknologiske fag etter fagplan av 2014, 1-årig forkurs for ingeniør- og maritim høyskoleutdanning, nyere godkjent 2-årig fagskoleutdanning i tekniske fag eller 2-årig fagskoleutdanning etter studieordninger for rammeplan fastsatt av departementet 1998/99.

- *Arkitektutdanning ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*
Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder for søkere som har bestått nyere godkjent 2-årig fagskoleutdanning i tekniske fag eller 2-årig fagskoleutdanning etter studieordninger før rammeplan fastsatt av departementet 1998/99.

- *Matteknologiutdanning*
Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder for søkere som har bestått 1-årig forkurs for 3-årig ingeniørutdanning og integrert masterstudium i teknologiske fag etter fagplan av 2014, 1-årig forkurs for ingeniør- og maritim høyskoleutdanning eller 1-årig tilpasningskurs, nyere godkjent 2-årig fagskoleutdanning i tekniske fag eller 2-årig fagskoleutdanning etter studieordninger før rammeplan fastsatt av departementet 1998/99.

§ 3-5. Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til enkelte språkfag

- *Samisk semesteremne og samisk nybegynnerkurs*

Unntak fra kravet om generell studiekompetanse og spesielle opptakskrav fastsatt under § 4-10 fjerde strekpunkt gjelder for søkere som har samisk tilknytning etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

- *Finsk semesteremne og årsenhet i kvensk*

Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder søkere som har finsk eller kvensk tilknytning etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

§ 3-6. Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til enkelte kunstoffag

Unntak fra kravet om generell studiekompetanse gjelder for søkere som fyller spesielle faglige krav fastsatt av institusjonen ved opptak til følgende utdanninger og/eller institusjoner (jf. § 4-1):

- *Studier i utøvende og skapende kunst ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen, Kunsthøgskolene i Oslo og Norges Dansehøgskole*
- *Folkekunst og folkemusikk ved Høgskolen i Telemark*
- *Kunstoffaglig utdanning ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og ved UiT Norges arktiske universitet*
- *Studier i utøvende og skapende musikk*
- *Studium i folkedans ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*
- *Forfatterstudium ved Høgskolen i Telemark*
- *Scenekunstutdanning*
- *Studium i duodji I ved Samisk høgskole*
- *Studier i visuell kunst ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology*

§ 3-7 Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til spesielt tilrettelagte studier i akvakultur – havbruk og fiskerifag

Institusjoner kan ta opp søkere med relevant fagbrev som ikke oppfyller kravene til generell studiekompetanse, til spesielt tilrettelagte studier i akvakultur.

§ 3-8 Unntak fra krav om generell studiekompetanse for opptak til studier i nautikk

Institusjoner kan ta opp søkere med relevant fagbrev som ikke fyller kravene til generell studiekompetanse, til spesielt tilrettelagte studier i nautikk.

§ 3-9 Unntak fra krav om generell studiekompetanse for opptak til studier i serviceledelse og markedsføring ved Høgskolen i Hedmark

Høgskolen i Hedmark kan ta opp søkere med relevant fagbrev som ikke fyller kravene til generell studiekompetanse, til spesielt tilrettelagte studier i serviceledelse og markedsføring.

Kapittel 4. Spesielle opptakskrav

§ 4-1. Spesielle opptakskrav i tillegg til generell studiekompetanse

(1) I tillegg til kravet om generell studiekompetanse har departementet fastsatt spesielle opptakskrav for studier og fagområder jf. §§ 4-1 til 4 -10. Fagkravene refererer i hovedsak til norsk videregående opplæring, studieforberedende utdanningsprogram. Fagkravene må være bestått.

(2) Opptaksorganet har plikt til å vurdere om annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdige. Departementet kan gi nærmere regler.

§ 4-2. Spesielle opptakskrav til enkelte helse- og veterinærfag

- *Medisin, odontologi, ernæring og farmasi*

Matematikk R1 eller Matematikk (S1+S2) og Fysikk 1 og Kjemi (1+2)

- *Bioingeniørutdanning og Reseptarutdanning*

Matematikk R1 eller Matematikk (S1+S2) og Fysikk 1 eller Biologi 1 eller Kjemi 1

- *Ortopediingeniørutdanning*

Matematikk (R1+R2) og Fysikk 1

- *Tannteknikerutdanning*

Matematikk R1 eller Matematikk (S1+S2) eller Fysikk 1 eller Kjemi 1

- *Veterinærmedisin*

Matematikk R1 eller Matematikk (S1+S2) og Kjemi (1+2)

- *Ernæringsstudier (bachelor) ved Universitetet i Bergen og Universitetet i Agder*

Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og Fysikk 1 og Kjemi (1 + 2)

Fra og med opptak til studieåret 2018-2019 vil ernæringsstudier (bachelor) ved Universitetet i Agder innlemmes i bestemmelsen.

- *Tre-årig bachelorstudium i sykepleie ved Høgskolen i Oslo og Akershus:*

Som en forsøksordning for opptak til studieårene 2017- 2018, 2018-2019 og 2019-2020, må søkeren dokumentere et minimum på karakteren 3,0 i norsk (393 timer)

§ 4-3. Spesielle opptakskrav til informatikk, realfag, natur- og miljøfag

- *Informatikkutdanning* – for opptak til Universitetet i Oslo, se også tredje punkt

Matematikk R1 eller Matematikk (S1+S2)

- *Realfag, natur- og miljøfag* – se også fjerde punkt

Matematikk R1 eller Matematikk (S1+S2) og Matematikk (R1+R2) eller Fysikk (1+2) eller Kjemi (1+2) eller Biologi (1+2) eller Informasjonsteknologi (1+2) eller Geofag (1+2) eller Teknologi og forskningslære (1+2)

Fra og med opptaket til studieåret 2018-2019 gjelder følgende:

- *Informatikk, nanoteknologi og robotikk ved Universitetet i Oslo*

Som en forsøksordning for opptak til studieårene 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021 og 2021-2022, må søkerne dokumentere følgende fag:

Matematikk (R1+R2) og i tillegg Fysikk (1+2) eller Kjemi (1+2) eller Biologi (1+2) eller informasjonsteknologi (1+2) eller Geofag (1+2) eller Teknologi og forskningslære (1+2)

- *Universiteter (og høyskoler) som tilbyr studier i realfag, natur- og miljøfag, kan som en forsøksordning for opptak til studieårene 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021 og 2021-2022, selv fastsette at det for opptak til slike studieprogram skal kreves*

Matematikk (R1 + R2) og i tillegg Fysikk (1 + 2) eller Kjemi (1 + 2) eller Biologi (1 + 2) eller Informasjonsteknologi (1+ 2) eller Geofag (1 + 2) eller Teknologi og forskningslære (1 + 2).

§ 4-4. Spesielle opptakskrav til arkitektur- og teknologiske fag

- *Arkitektutdanning ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet*
Matematikk (R1+R2) og Fysikk 1

Søkere med nyere godkjent 2-årig fagskoleutdanning i tekniske fag må dokumentere tilsvarende kunnskaper i matematikk og fysikk som er fastsatt her.

Søkere med 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 og tidligere studieordninger, må dokumentere kunnskaper tilsvarende Matematikk R2.

- *Arkitektutdanning ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og Bergen*
arkitektthøgskole

Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

- *Integrert masterstudium i teknologiske fag, med unntak av NTNU*
Matematikk (R1+R2) og Fysikk 1

Søkere med nyere godkjent 2-årig fagskoleutdanning i tekniske fag må dokumentere tilsvarende kunnskaper i matematikk og fysikk.

Søkere med 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 og tidligere studieordninger, må dokumentere kunnskaper tilsvarende Matematikk R2.

Søkere med bestått 1-årig forkurs for 3-årig ingeniørutdanning og integrert masterstudium i teknologisk fag etter fagplan av 2014 og søkere med bestått 1-årig forkurs for ingeniørutdanning og maritim høyskoleutdanning fyller fagkravene for opptak uten hensyn til de spesielle kravene i matematikk og fysikk som er fastsatt her.

For opptak til NTNU, se eget punkt sju.

- *3-årig ingeniørutdanning*
Matematikk (R1+R2) og Fysikk 1

Søkere med nyere godkjent 2-årig fagskoleutdanning i tekniske fag må dokumentere tilsvarende kunnskaper i matematikk og fysikk.

Søkere med 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 og tidligere studieordninger, fyller kravene for opptak uten hensyn til de spesielle kravene i matematikk og fysikk som er fastsatt her.

Søkere som har bestått 1-årig forkurs for 3-årig ingeniørutdanning og integrert masterstudium i teknologisk fag etter fagplan av 2014 og søkere med bestått 1-årig forkurs for ingeniørutdanning og maritim høyskoleutdanning fyller kravene for opptak uten hensyn til de spesielle opptakskravene i matematikk og fysikk som er fastsatt her.

Søkere som har generell studiekompetanse og har bestått et realfagskurs med ett semesters omfang med fordypning i matematikk og fysikk fyller kravene for opptak uten hensyn til de spesielle kravene i matematikk og fysikk som er fastsatt her.

For søkere med generell studiekompetanse som blir tatt opp til treterminordning, gjelder ikke det spesielle opptakskravet i matematikk og fysikk som er fastsatt her.

For søkere som tas opp til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning, jf. § 3-3, med grunnlag i fagbrev/svennebrev og minimum 12 måneder relevant praksis, gjelder ikke det spesielle opptakskravet i matematikk og fysikk som er fastsatt her.

- *Teknisk bygningsvern og restaureringsarbeider og Utøvende tradisjonshåndverk*
Relevant fagbrev.

- *Landskapsarkitektur ved Arkitektur- og designhøgskolen*
Søkeren må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

- *Integrert masterstudium i teknologiske fag ved NTNU*
Matematikk (R1 + R2) og Fysikk1. Søkeren må dokumentere et gjennomsnitt på minimum karakteren 4,0 i matematikk R2 (140 timer).

Søkere med nyere godkjent 2-årig fagskoleutdanning i tekniske fag må dokumentere tilsvarende kunnskaper i matematikk og fysikk.

Søkere med 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998–1999 og tidligere studieordninger, må dokumentere kunnskaper tilsvarende Matematikk R2 med et gjennomsnitt på minimum karakteren 4,0.

Søkere med bestått bestått 1-årig forkurs for 3-årig ingeniørutdanning og integrert masterstudium i teknologisk fag etter fagplan av 2014 og søkere 1-årig forkurs for ingeniørutdanning og maritim høyskoleutdanning fyller fagkravene for opptak uten hensyn til de spesielle fagkravene i matematikk og fysikk som er fastsatt her. Søkere må ha karakteren C eller bedre i matematikk fra forkurs.

§ 4-5. Spesielle opptakskrav til enkelte økonomiske og administrative fag

- *Integrert masterstudium i økonomisk/administrative fag og i samfunnsøkonomi*
Matematikk R1 eller Matematikk (S1+S2)

- *Kostøkonomutdanning*
Fagbrev som institusjonskokk eller tilsvarende

- *Matematisk finans*
Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2)

§ 4-6. Spesielle opptakskrav til enkelte hotell- og reiselivsfag

- *Kjøkken- og restaurantledelse*
Fagbrev som kokk, institusjonskokk eller servitør. Andre fag-/svennebrev fra utdanningsprogram for restaurant- og matfag kan vurderes.

§ 4-7. Spesielle opptakskrav til lærerutdanninger

- *Grunnskolelærerutdanning og 5-årig lektorutdanning*
Søkeren må dokumentere minimum 35 skolepoeng og et gjennomsnitt på minimum karakteren 3,0 i norsk (393 timer) og 4,0 i fellesfaget matematikk (224 timer).
Søkere som kan dokumentere et gjennomsnitt på minimum karakteren 3,0 i matematikk (224 timer), kan tas opp dersom de består et forkurs i matematikk spesielt tilrettelagt for lærerutdanning, jf. § 5-2. Karakterkravet i matematikk gjelder ikke for søkere som kan dokumentere bestått programfag i matematikk med et omfang på minst 140 timer eller tilsvarende.

For søkere til grunnskolelærerutdanning og 5-årig lektorutdanning med realfag, miljø- og naturfag gjelder i tillegg kravet fastsatt for realfag, miljø- og naturfag i § 4-3 andre eller fjerde strekpunkt.

For søkere til grunnskolelærerutdanning ved Samisk høyskole, gjelder i tillegg krav fastsatt i § 4-10.

For søkere som har samisk som førstespråk eller andrespråk, gjelder karakterkravet i norsk for gjennomsnittet av karakterene i norsk (309 timer) og samisk (309 timer).

For søkere som har norsk tegnspråk eller finsk som andrespråk, gjelder karakterkravet i norsk gjennomsnittet av karakterene i første- og andrespråk.

Søkeren kan i tillegg måtte gjennomføre en opptaksprøve i form av et intervju etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

- *Grunnskolelærerutdanning med musikk*
Søkeren må, i tillegg til kravene i første strekpunkt dokumentere kunnskaper og ferdigheter i musikk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

- *Grunnskolelærer- og barnehagelærerutdanning med sørsamisk*
Søkeren må dokumentere kunnskaper i sørsamisk språk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen. For grunnskolelærerutdanning gjelder i tillegg kravene i første strekpunkt.

- *Faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag*
Søkere må dokumentere minimum 35 skolepoeng og et gjennomsnitt på minimum karakteren 3,0 i norsk (393timer) og 3,0 i matematikk (224 timer).

Søkere til faglærerutdanning i musikk, dans og drama må i tillegg dokumentere kunnskaper og ferdigheter i musikk, dans eller drama etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

- *Grunnutdanning i musikk, dans og drama som er pedagogisk rettet*

Søkeren må dokumentere kunnskaper og ferdigheter i musikk, dans eller drama etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

- *Yrkesfaglærerutdanning*

Fag-/svennebrev eller annen fullført og bestått 3-årig yrkesutdanning i skole fra videregående opplæring og 2 års relevant praksis etter avsluttet utdanning. I de tilfeller der det kreves autorisasjon for å praktisere i yrket, kreves det også autorisasjon for opptak til yrkesfaglærerutdanningen.

- *Tre-årig lærerutdanning for tospråklige lærere*

Søkere må dokumentere et gjennomsnitt på minimum karakteren 3 eller bedre i norsk (393 timer) og tospråklig kompetanse etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

§ 4-8 Spesielle opptakskrav til engelskspråklige utdanningsprogram

- *Engelskspråklige bachelorprogram ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet*

Som en forsøksordning for opptak til studieårene 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 og 2020-2021, må søkeren dokumentere minimum karakteren 4,0 i fellesfaget engelsk (140 timer). Karakterkravet i engelsk gjelder ikke for søkere som kan dokumentere bestått programfag i engelsk med et omfang på minst 140 timer eller tilsvarende.

§ 4-9. Spesielle opptakskrav til enkelte kunstfag

Ved opptak til følgende utdanninger må søkeren bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen:

- *Studier ved Kunsthøgskolen i Bergen*
- *Studier ved Kunsthøgskolen i Oslo*
- *Scenekunstutdanning*
- *Studier i utøvende og skapende musikk*
- *Musikkvitenskap og Musikkteknologi ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og Musikkvitenskap ved Universitetet i Oslo*
- *Kunstfaglig utdanning ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og ved UiT - Norges arktiske universitet*
- *Forfatterstudium*
- *Studieprogram dansevitenskap*
- *Studier ved Norges Dansehøyskole*
- *Musikterapi ved Universitetet i Bergen*
- *Studier i visuell kunst Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology*
- *Bachelorstudium i dansekunst og koreografisk tenkning ved Høyskolen i Dansekunst*

§ 4-10. Spesielle opptakskrav til diverse fag

- *Spesialtilpasset høyskoleutdanning for døve* ved Høgskolen i Sør-Trøndelag
Søkere må dokumentere ferdigheter i norsk tegnspråk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
- *TV-teknikk og TV-regi* ved Høgskolen i Lillehammer
Søkerne må dokumentere kunnskaper i form av innsendt arbeid og bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
- *Kulturprosjektledelse og TV-ledelse* ved Høgskolen i Lillehammer
Søkerne må dokumentere kunnskaper i form av innsendt arbeid og bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
- *Studium* ved Samisk høyskole og studier i samiske språk ved andre institusjoner
Søkeren må dokumentere kunnskaper i samisk språk etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
- *2-årig trafikkklærerutdanning*
Søkeren må ha hatt gyldig førerkort klasse B (personbil) sammenhengende de siste tre årene.
- *Paramedicutdanning*
Fagbrev som ambulanspersonell eller relevant høyere utdanning
- *Luftfartsfag*
Matematikk R1 eller matematikk (S1 + S2) og Fysikk 1 samt bestått opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
- *Tre-årig utdanning prehospitalt arbeid - paramedic* ved Høgskolen i Oslo og Akershus
Søkere må dokumentere førerkort klasse B (personbil) og bestått fysisk opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.
- *Tre-årig bachelorstudium i journalistikk* ved Høgskolen i Oslo og Akershus.
Som en forsøksordning for opptak til studieårene 2017-2018, 2018-2019 og 2019-2020, må søkeren dokumentere minimum karakteren 4,0 i norsk (393 timer).
- *Ett-årig studium i Arktisk naturguide* ved UiT – Norges arktiske universitet
Søkere må ha gyldig førerkort klasse S eller klasse B og dokumentere relevant praksis etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

Søkere til følgende studier og institusjoner må bestå opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt ved institusjonen

- *Fotojournalistutdanning* ved Høgskolen i Oslo
- *Animasjon* ved Høgskolen i Volda
- *Industridesign* ved Arkitektur- og designhøgskolen
- *Produktdesignutdanning* ved Høgskolen i Akershus
- *Studier* ved Rudolf Steinerhøgskolen
- *Smykkedesign* ved Universitetet i Agder

- *Film- og fjernsynsutdanning* ved Høgskolen i Lillehammer
- *Bachelorstudium i Art Direction* ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Bachelorstudium i Experience & Event* ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Bachelorstudium i Grafisk design* ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Bachelorstudium i Retail Design* ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Bachelorstudium i Tekst og skribent* ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Bachelorstudium i film og TV* ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Lys og scene* Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Årsstudium i lydproduksjon* ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Årsstudium i film og TV* ved Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology
- *Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor* ved Høgskolen i Oslo og Akershus
- *Bachelorstudium i manus* ved Westerdals – Oslo School of Arts, Communication and Technology

§ 4-11. Desentralisert utdanning og deltidsutdanning

For opptak til desentralisert og/eller deltidsutdanning kan institusjonene fastsette spesielle opptakskrav i form av relevant yrkeserfaring og arbeidstilknytning i studietiden. For opptak til deltidsstudium kan det i tillegg stilles krav om tilknytning til utdanningsstedet.

Kapittel 5. Opptak på visse vilkår (Betinget opptak)

§ 5-1. Opptak på visse vilkår

(1) Søkere som på grunn av spesielle omstendigheter ikke kan avlegge eksamen i videregående opplæring, og som derfor ikke kan få dokumentasjon for bestått opplæring som normalt er krav for opptak til institusjoner som omfattes av denne forskrift, kan få opptak til høyere utdanning på visse vilkår. Søkeren får opptak til høyere utdanning på vilkår av at han/hun består eksamen i ett eller flere fag i videregående opplæring i løpet av første semester etter opptak. Det er en forutsetning at søkeren har karakteren 2 eller bedre i standpunktkarakter i det faget han/hun ikke har avlagt eksamen i, og at søkeren ikke allerede har avsluttende vurdering i faget.

(2) Med særskilte forhold menes her sykdom, ulykker eller dødsfall i nær familie. Dersom det foreligger andre særskilte forhold, kan opptaksorganet gi opptak på visse vilkår. Særskilte forhold må dokumenteres ved attest fra lege, annet helsepersonell, politi eller tilsvarende.

(3) Søkere som har fått opptak på visse vilkår, kan ikke få reservert studieplass til senere opptak.

(4) Studenter med opptak på visse vilkår som ikke fyller opptakskravene innen den fastsatte fristen, mister studieplassen og studieretten.

(5) Studenter som avlegger eksamen i et studium de har fått opptak til på visse vilkår, får ikke denne eksamenen godkjent som bestått uten at opptakskravet er oppfylt.

(6) Den utdanningsinstitusjon som gir opptak på visse vilkår, skal så langt det er mulig og rimelig, legge til rette for at studenten både kan gå opp til utsatt eksamen i videregående opplæring, og gjennomføre det studiet det på visse vilkår er gitt opptak til. Dersom institusjonen ikke finner å kunne legge til rette på denne måten, skal studenten få forlenge opptaket på visse vilkår til neste gang det blir arrangert utsatt eksamen i det aktuelle faget i videregående opplæring.

§ 5-2 Opptak til grunnskolelærerutdanning og 5-årig lektorutdanning

Søkere til grunnskolelærer- og lektorutdanning som kan dokumentere minimum 35 skolepoeng og et karaktergjennomsnitt på minimum 3,0 i norsk og 3,0 i fellesfaget matematikk, kan få tilbud om studieplass etter visse vilkår, jf § 4-7. Tilbudet gis på vilkår av at søkeren består et spesielt tilrettelagt forkurs i matematikk før studiestart. Slike søkere mister studieplassen dersom forkurset ikke er bestått.

Kapittel 6. Politiattest ved opptak til høyere utdanning

§ 6-1. Generelt

(1) Søkere til utdanninger hvor studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd i forbindelse med opptak.

(2) Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.

(3) Den enkelte utdanningsinstitusjon må vurdere om utdanningene de tilbyr omfattes av første ledd eller andre ledd og kreve fremlagt politiattest av studenter til disse utdanningene.

(4) Den enkelte utdanningsinstitusjon har plikt til å gi tilstrekkelig og relevant informasjon om studienes innhold, herunder om det er krav om politiattest. Informasjon om krav om politiattest må også fremkomme i brev om tilbud om studieplass.

§ 6-2. Utstedelse av politiattest

For utstedelse av politiattest gjelder lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten, med tilhørende forskrift 20. september 2013 nr. 1097 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten.

§ 6-3. Tidspunktet for fremleggelse av politiattest

(1) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i denne forskrifts § 6-1 første og andre ledd og som har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, skal sende politiattesten til utdanningsstedet innen tre uker.

(2) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i § 6-1 første og andre ledd og som ikke har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende

utdanning, skal legge frem politiattesten for utdanningsstedet senest ved fastsatt utdanningsstart, jf. § 6-4.

(3) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger mindre enn fjorten dager før, eventuelt etter, studiestart, skal legge fram politiattesten senest tre uker etter at tilsagn om utdanningsplass er gitt.

(4) Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 6-4. Bekreftelse ved opptak

Søkere som omfattes av denne forskrifts § 6-3 andre ledd, skal sammen med melding om at de mottar studieplassen bekrefte at de kjenner regelverket om politiattest, og at de vil levere attest som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, jf. § 6-1, innenfor de fastsatte frister.

§ 6-5. Fornyhet vandelskontroll

Fornyhet vandelskontroll kan foretas i samsvar med politiregisterloven §43.

§ 6-6. Følger av at politiattest ikke fremlegges

(1) Søkere eller studenter som ikke fremlegger politiattest i henhold til reglene i denne forskriften, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier ved den aktuelle utdanningen.

(2) Det kan gjøres unntak fra bestemmelsen i første ledd dersom årsaken til at søkeren eller studenten ikke fremlegger politiattest i henhold til reglene i denne forskriften, ligger utenfor vedkommendes kontroll.

§ 6-7. Følger av at studenten ikke kan delta i praksisstudier/ klinisk undervisning

Studenter som ikke kan delta i obligatorisk praksisstudier/klinisk undervisning, vil ikke kunne få vitnemål for fullført grad eller utdanning.

§ 6-8. Behandling av politiattesten med merknad

(1) Dersom det fremgår av en politiattest at studenten har merknad som nevnt under § 6-1, skal utdanningsinstitusjonen straks underrette om retten studenten har til bistand i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 sjuende ledd.

(2) Søkeren eller studenten skal bidra til å opplyse saken ved å fremlegge dokumentasjon om forhold som ligger til grunn for eventuelle merknader på politiattesten. Søker eller student som ikke fremlegger slik dokumentasjon, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier ved den aktuelle utdanningen.

(3) Utdanningsinstitusjonen skal snarest mulig og senest innen ti dager etter at all dokumentasjon i saken foreligger, sende politiattesten til institusjonens klagenemnd, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-9 femte ledd. Med politiattesten skal det følge en oversikt over innhold og veiledning i den kliniske undervisningen/praksisstudier og en uttalelse om hvorvidt studenten bør utelukkes fra å delta i denne. Studenten skal samtidig få kopi av institusjonens uttalelse til nemnda med vedlegg, og gis fjorten dagers frist til å uttale seg til nemnda.

(4) Institusjonens klagenemnd skal behandle saken snarest mulig, og senest innen fire uker etter at saken er mottatt fra utdanningsinstitusjonen. Studenten har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier ved den aktuelle utdanningen før institusjonens klagenemnd har fattet vedtak i saken.

(5) Nemnda skal med bakgrunn i forholdene ved den kliniske undervisningen og praksisstudiene ved den aktuelle utdanningen, og opplysningene om de forhold som ligger til grunn for politiattesten, vurdere om hensynet til pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre skal føre til at studenten utestenges fra klinisk undervisning eller praksisstudier.

(6) Nemnda kan innkalle studenten til møte dersom det er nødvendig for å få saken tilfredsstillende opplyst.

(7) Felles klagenemnd er klageinstans for nemndas vedtak, jf. forskrift om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 4-7 til § 4-10.

(8) For oppbevaring av politiattest vises det til politiregisterforskriften § 37-2.

§ 6-9. Taushetsplikt

(1) Den som får kjennskap til taushetsbelagte opplysninger gjennom en politiattest, plikter overfor uvedkommende å bevare taushet om disse, jf. forvaltningsloven § 13 - § 13e og politiregisterloven § 47.

(2) Brudd på taushetsplikten kan straffes etter straffeloven §§ 209 og 210.

Kapittel 7. Rangering av søkere ved opptak

§ 7-1. Generelt om rangering og kvoter

(1) Opptak til studier skjer på grunnlag av rangering innenfor kvoter. Kvote er et bestemt antall eller en bestemt andel av studieplassene som fordeles blant søkere som tilfredsstillt nærmer bestemte krav.

(2) Alle kvalifiserte søkere som innen fastsatte frister for opptaket dokumenterer at de oppfyller tilhørighetskriteriene for en kvote, konkurrerer om studieplass i kvoten.

(3) Grunnlaget for rangering er den dokumentasjon som kvalifiserer søkeren for et studium.

(4) Søkere med høy poengsum rangeres foran søkere med lav poengsum. Søkere med lik poengsum i en kvote rangeres etter alder, der eldre søkere går foran yngre søkere.

(5) 10 dager etter studiestart kan den enkelte institusjon, dersom det har vist seg umulig å innkalle søkere i samsvar med rangeringslister, tilby ledige studieplasser til kvalifiserte søkere uten hensyn til rangeringen for øvrig.

§ 7-2. Kvote for førstegangsvitnemål og ordinær kvote

(1) Kvote for førstegangsvitnemål omfatter søkere som ikke fyller mer enn 21 år i opptaksåret og som har fått utstedt førstegangsvitnemål etter tre år i videregående opplæring

etter bestemmelser fastsatt i *forskrift til lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa*. Kvoten omfatter også søkere som ikke fyller mer enn 21 år i opptaksåret og som har oppnådd generell studiekompetanse på bakgrunn av vitnemål fra yrkesfag fullført og bestått på normal tid i tillegg til at de oppfyller fagkravene i § 2-1.

(2) Søkere i kvote for førstegangsvitnemål rangeres på grunnlag av bestemmelsene i § 7-5, § 7-8, § 7-9 eller etter §§ 7-13 og 7-14.

(3) 50 % av studieplassene skal tilbys søkere i kvote for førstegangsvitnemål.

(4) Søkere som fyller kriteriene for opptak i kvote for førstegangsvitnemål, men som ikke får tilbud om studieplass, konkurrerer videre i ordinær kvote.

(5) Departementet kan unnta enkelte studier fra kravet om kvote for førstegangsvitnemål.

§ 7-3. Spesielle kvoter

(1) Når særskilte forhold gjør det ønskelig, kan departementet fastsette spesielle kvoter for enkelte utdanninger. Spesielle kvoter har andre tilhørighetskriterier enn kvote for førstegangsvitnemål.

(2) Departementet kan i særskilte tilfeller fastsette kvote for førstegangsvitnemål innenfor en spesiell kvote.

(3) Departementet kan fastsette avvikende rangeringsregler for spesielle kvoter, herunder regler for tildeling av særlige tilleggspoeng.

(4) Søkere som fyller kriteriene for opptak i en spesiell kvote, men som ikke får tilbud om studieplass, konkurrerer eventuelt videre i kvote for førstegangsvitnemål og deretter i ordinær kvote, jf. § 7-2.

§ 7-4. Poengberegning av søkere med mer enn ett grunnlag for rangering

Søkere som fyller kravene til generell studiekompetanse både som 23/5-søker og på grunnlag av 3-årig videregående opplæring eller tilsvarende, jf. § 2-1, skal poengberegnes etter begge disse grunnlagene for rangering. Ved rangering som 23/5-søker kan det for disse søkerne inngå fag fra beståtte vitnemål eller kompetansebevis som er nødvendig for at søkeren skal bli kvalifisert for et studium, og fag som kan gi tilleggspoeng. Lærestedet skal bruke den poengberegningen som gir høyest rangering.

§ 7-5. Karakterpoeng for søkere med 3-årig videregående opplæring

(1) Alle fag med tallkarakterer som inngår i grunnlaget for rangering, skal regnes med i beregningen av karakterpoeng.

(2) Karakterpoeng er gjennomsnittet av samtlige tallkarakterer, med to desimaler, multiplisert med 10. For fellesfag skal bare karakter(er) på høyeste nivå inngå i beregningen av karakterpoeng.

(3) Departementet eller den institusjon departementet bemyndiger, kan fastsette omregningstabeller for søkere med International Baccalaureate, fransk baccalauréat eller annen videregående opplæring fra utlandet.

(4) For søkere med vitnemål fra norsk gymnas med bokstavkarakterer gjelder fastsatt omregningstabell, jf. § 9-2.

§ 7-6. Karakterpoeng for 23/5-søkere

(1) Karakterpoengene regnes ut på grunnlag av de fagene som dekker generelle og spesielle opptakskrav og de fagene som gir tilleggspoeng.

(2) Karakterpoengene regnes ut som gjennomsnittet av samtlige tallkarakterer med to desimaler, multiplisert med 10. For fellesfag skal bare karakter(er) på høyeste nivå inngå i beregningen av karakterpoeng.

(3) Søkere som tilfredsstillt ett eller flere generelle eller spesielle fagkrav for opptak på grunnlag av annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper enn fagene bestått i norsk eller nordisk videregående opplæring, skal rangeres etter § 7-12.

§ 7-7. Karakterforbedringer

(1) Ved beregning av karakterpoeng utenom kvote for førstegangsvitnemål skal karakterforbedringer erstatte tidligere karakter(er) i samme fag.

(2) Søkere som får utstedt førstegangsvitnemål etter to år i videregående opplæring, kan bruke det påfølgende år til eventuelle karakterforbedringer og fremdeles vurderes i kvote for førstegangsvitnemål, jf. § 7-2.

§ 7-8. Tilleggspoeng for realfag og fremmedspråk fra videregående opplæring

(1) Det kan totalt gis inntil 4 tilleggspoeng for programfag fra programområde for realfag og programfag innen "Fremmedspråk" fra videregående opplæring i Kunnskapsløftet. Fagene må være bestått. Det gis ikke uttelling for fag som overlapper hverandre.

(2) Alle programfag fra programområde for realfag og programfag innen "Fremmedspråk" med et omfang på 140 timer gir 0,5 tilleggspoeng, bortsett fra fagene Matematikk R2, Fysikk 2 og "Fremmedspråk" III, som gir 1,0 tilleggspoeng.

(3) Søkere med studieforbereidende Vg3 i utdanningsprogram for naturbruk får 0,5 tilleggspoeng.

(4) Søkere med vitnemål fra annen nåværende eller tidligere norsk eller nordisk videregående opplæring som er eller har vært offentlig godkjent, eller med opptaksgrunnlag fra utlandet for øvrig, kan få inntil 4 tilleggspoeng når det i deres utdanning inngår fagkombinasjoner som må anses likeverdige med de realfag og fremmedspråk som etter andre ledd gir rett til tilleggspoeng.

§ 7-9. Tilleggs poeng for underrepresentert kjønn

Departementet kan bestemme at det for enkelte utdanninger gis 1 eller 2 tilleggs poeng for søkere av det kjønn som er klart underrepresentert blant studenter eller yrkesutøvere fra vedkommende utdanning.

§ 7-10. Tilleggs poeng for alder

(1) For søkere utenom kvote for førstegangsvitnemål som har vitnemål om bestått treårig videregående opplæring som gir studie- eller yrkeskompetanse, gis det 2 alderspoeng pr. år fra og med det året søkeren fyller 20 år, maksimalt 8 poeng.

(2) For 23/5-søkere gis det 2 alderspoeng pr. år fra og med det året søkeren fyller 24 år, maksimalt 8 poeng.

§ 7-11. Tilleggs poeng for høyere utdanning, ett år på folkehøgskole, siviltjeneste eller militær førstegangstjeneste

(1) Det gis 2 tilleggs poeng for *enten* et fullført studium eller samlet 60 studiepoeng ved universitet eller høyskole, *eller* ett år på en folkehøgskole med godkjent skoledokumentasjon, *eller* fullført militær førstegangstjeneste eller siviltjeneste.

(2) Et fullført halvårig studium eller 30 studiepoeng gir 1 tilleggs poeng.

(3) Det gis maksimalt 2 tilleggs poeng etter denne bestemmelsen.

§ 7-12. Rangering av søkere som ikke kan poengberegnes

(1) Kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes, må rangeres i forhold til poengberegnete søkere ved hjelp av en individuell skjønsmessig vurdering. For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning.

(2) Ved vurderingen skal det tas hensyn til om søkeren har et opptaksgrunnlag og en fagsammensetning som er likeverdig med det som gir grunnlag for tilleggs poeng for realfag/fremmedspråk for søkere som kan poengberegnes.

(3) Opptaksorganet skal ved vurderingen legge vekt på søkerens reelle kvalifikasjoner for studiet, herunder søkerens norskkunnskaper.

§ 7-13. Rangering på grunnlag av særskilt vurdering

(1) Grunnlag for opptak etter særskilt vurdering kan være at annet morsmål enn norsk, sykdom, funksjonshemming eller andre spesielle forhold gir grunn til å anta at søkerens karakterpoengsum etter bestemmelsene i §§ 7-5 til 7-7 ikke gir et riktig bilde av søkerens kvalifikasjoner.

(2) Søkere som ønsker å bli vurdert etter denne bestemmelsen, må be om dette i søknaden og legge ved egen begrunnelse og dokumentasjon av de forhold som anføres.

(3) Forhold som nevnt over gir ikke i seg selv rett til studie plass. For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter §§ 7-1 til 7-12 og § 7-14.

(4) For studier med opptaksprøve kommer denne bestemmelsen til anvendelse for så vidt tilbud om opptaksprøve eller endelig rangering helt eller delvis bygger på poengberegning etter §§ 7-1 til 7-12.

(5) Søkere som ikke får tilbud om opptak etter disse reglene, skal rangeres etter reglene i hhv. §§ 7-1 til 7-12 og § 7-14.

§ 7-14. Rangering på grunnlag av opptaksprøve

(1) Søkere til studier som etter §§ 4-4, 4-7, 4-9 og 4-10 har opptaksprøve som spesielt opptakskrav kan rangeres på en av følgende måter:

- Etter §§ 7-1 til 7-13 alene
- På grunnlag av opptaksprøve alene
- På grunnlag av både §§ 7-1 til 7-13 og opptaksprøve.

(2) Departementet fastsetter hvilket alternativ som skal brukes for de enkelte studier. Kvote for førstegangsvitnemål, jf. § 7-2, gjelder med mindre departementet har fastsatt unntak, jf. § 7-2 femte ledd.

§ 7-15. Rangering ved opptak til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning

Ved opptak til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning, jf. § 3-3, rangeres søkere med karakteren meget godt på fag-/svenneprøven foran søkere med karakteren godt når søkerne ellers har samme poengsum. Ved fortsatt poenglikhet rangeres søkerne etter alder.

Kapittel 8. Nasjonal klagenemnd for opptak gjennom Samordna opptak

§ 8-1. Nasjonal klagenemnd for opptak gjennom Samordna opptak

(1) Reglene for nasjonal klagenemnd gjelder klager over enkeltvedtak i den nasjonale opptaksmodellen (NOM) for grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler som organiseres av Felles studieadministrativt tjenestesenter.

(2) Reglene for nasjonal klagenemnd gjelder ikke vedtak om opptak på grunnlag av realkompetanse og vedtak om opptak etter at det er innvilget dispensasjon fra enkelte av kravene om generell studiekompetanse, jf. § 3-6 i lov om universiteter og høyskoler. Reglene gjelder heller ikke for klager på vurdering av spesielle opptakskrav som omfatter ferdigheter eller opptaksprøver etter nærmere regler fastsatt av institusjonen. Klager på slike vedtak behandles i samsvar med den klageordning som er etablert ved det enkelte lærested.

§ 8-2. Klagenemndas oppnevning og sammensetning

(1) Klagenemnda oppnevnes av departementet.

(2) Klagenemnda skal ha sju medlemmer og slik sammensetning:

a) En leder og nestleder som skal fylle de lovbestemte krav til lagdommere.

b) Tre medlemmer, hvorav en skal oppnevnes som nestleder, jf. kravet over, og deres varamedlemmer fra de institusjoner forskriften gjelder for.

- c) Ett medlem med personlig varamedlem fra forvaltningsområdet for videregående opplæring.
- d) To medlemmer og deres varamedlemmer foreslått av representative studentorganisasjoner.
- (3) Studentrepresentantene oppnevnes normalt for to år.
- (4) Sekretariatet for klagenemnda skal ligge i Felles studieadministrativt tjenestesenter.

§ 8-3. Klagenemndas avgjørelse

- (1) Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller nestlederen og minst fire andre medlemmer, herav en studentrepresentant, er til stede.
- (2) Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

Kapittel 9. Overgangsregler

§ 9-1. Generell studiekompetanse etter tidligere ordninger

(1) Søkere som iht Reform 94 har bestått 3-årig videregående opplæring med grunnkurs, VKI og VKII, eller bestått fagopplæring med fagbrev/svennebrev, eller er 23/5-søkere, og som har følgende fag, bestått med karakteren 2 eller bedre, fra videregående opplæring (Reform 94):

- norsk (14)
- engelsk (5)
- matematikk (5)
- naturfag (5)
- samfunnsfag (6), som omfatter nyere historie (4) og samfunnslære (2)

har generell studiekompetanse. Fagene er oppgitt med gjennomsnittlig uketimetall i parentes.

(2) For søkere som har lest norsk og samisk med respektive (11)+(11) uketimer, gjelder ikke kravet om 14 uketimer norsk.

(3) Søkere som har bestått 2-årig teknisk fagskole etter rammeplan fastsatt av departementet 1998/1999 oppfyller kravene til generell studiekompetanse.

(4) Søkere som har fullført og bestått 3-årig videregående opplæring, studieretning for allmenne fag eller studieretning for handels- og kontorlag, har generell studiekompetanse. Tilsvarende gjelder for søkere som har bestått eksamen artium eller eksamen fra økonomisk gymnas.

(5) Grunnkurs, VKI og VKII i studieretning for handels- og kontorlag med bestått i fagene norsk, matematikk, regnskapslære, engelsk, sosialøkonomi og organisasjonslære, tilsvarer fagkravene i norsk, engelsk, matematikk og samfunnsfag.

(6) For søkere som våren 1992 eller tidligere har avlagt eksamen eller delprøver i samfunnsfag ved studieretning for allmenne fag, blir 5 uketimer godkjent. Dette kan omfatte geografi, historie og samfunnslære eller samfunnskunnskap.

(7) Søkere som før 1. juni 1997 er tatt opp til, eller kan dokumentere å ha fått en vurdering av sitt opptaksgrunnlag ved et universitet eller en vitenskapelig høyskole på grunnlag av annen høvelig utdanning (tidligere Vei I-, II- og III-vurderinger), eller er tatt opp med hjemmel i § 4 bokstav b punkt 20 i tidligere forskrift 12. desember 1991 nr. 812 om opptak til regionale høyskoler, har generell studiekompetanse.

(8) Søkere som er tatt opp før 1. juli 1997, og som har fullført og bestått et studium i høyere utdanning normert til minst 60 studiepoeng eller to studier normert til minst 30 studiepoeng, har generell studiekompetanse.

(9) For søkere med 3-årig videregående opplæring fra Oslo By Steinerskole til og med 2004 og fra øvrige Rudolf Steinerskoler til og med 2005, gjelder at det skal vurderes individuelt om de fyller kravene til generell studiekompetanse.

(10) Søkere som har dokumentert engelsk med (2 + 2) uketimer fra grunnkurs og VKI i yrkesfaglig studieretning i Reform 94, oppfyller kravet om engelsk 140 timer, jf. bestemmelser gitt i medhold av forskrift til opplæringsloven § 24-11 om hvordan fag kan erstatte hverandre fra Reform 94 til Kunnskapsløftet.

§ 9-2. Overgangsregler om rangering

(1) Omregningstabell for søkere med vitnemål fra norsk gymnas med bokstavkarakterer:
S = 6, M = 5, G = 4, T = 4, Ng = 2

(2) Kvote for førstegangsvitnemål omfatter også søkere som var omfattet av primærvitnemålskvoten i henhold til forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler, § 7-2, første ledd. Slike søkere kan dokumentere generelle eller spesielle opptakskrav og fag som gir realfagspoeng i form av tilleggsdokumentasjon.

§ 9-3. Overgangsregler for spesielle opptakskrav

Søkere som dokumenterer fastsatte spesielle opptakskrav (realfag) med studieretningsfag fra videregående opplæring før Kunnskapsløftet, oppfyller kravet når de kan dokumentere det fastsatte kravet på VKII-nivå eller tilsvarende ("høyeste nivå"). Søkerne vil samtidig anses å ha oppfylt lavere nivå i faget.

§ 9-4. Overgangsregler for reglene om politiattest

Saker om merknader på politiattest som kommer inn til utdanningsinstitusjonen før 1. januar 2015 oversendes den nasjonale nemnda for politiattest for behandling. Etter dette tidspunktet skal nye saker behandles av institusjonens klagenemnd som første instans. Klager som kommer inn til studiestedet på vedtak fattet av den nasjonale nemnda for politiattest skal oversendes nemnda for ny vurdering før klagen behandles av Felles klagenemnd.

Kapittel 10. Falske vitnemål, falske dokumenter og dokumenter utstedt fra falske institusjoner

§ 10-1. Utfyllende definisjoner til lov om universiteter og høyskoler § 3-7 sjette ledd

(1) Et vitnemål eller dokument er falskt dersom vitnemålet eller dokumentet inneholder skriftlig eller digital dokumentasjon som ikke er sannferdig, eller manipulasjon eller endringer i et opprinnelig, skriftlig eller digitalt, vitnemåls eller dokumentets innhold.

(2) Med dokumenter utstedt fra falske utdanningsinstitusjoner menes dokumenter som er utstedt fra ikke-eksisterende utdanningsinstitusjoner, eller fra utdanningsinstitusjoner som gir uriktig uttrykk for å ha en akkreditering etter lov om universiteter og høyskoler § 3-1 eller etter tilsvarende utenlandsk regelverk.

Kapittel 11. Ikrafttredelse

§ 11-1. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2009 og gjelder fra og med opptak til studieåret 2009-2010. Fra samme dato oppheves følgende forskrift:

- Forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 om opptak til universiteter og høyskoler.